

Praten met Barbara en Frederik Pas: twee auteurs, twee boeken, één doelwit

Communaire stilstand met luizenkam bewerkt

Vele N-VA'ers zullen bij het doornemen van beide boeken van broer en zus Frederik en Barbara Pas door een onprettig gevoel bevangen worden. Want in essentie houden ze de partij van De Wever & co elk op hun eigen manier een communautaire spiegel voor. Dat dit slechts een pover resultaat oplevert, verbaast niet; het is nu eenmaal eigen aan de 'strategie' die door de partij gevolgd wordt. Maar dat het beestje zo mager uitvalt, daar schrokken zelfs beide Pas'en van. Wat ze afleveren, is een scherpe inventaris van gemiste kansen. Feitelijke en zakelijke (Barbara), maar tegelijkertijd bijtend scherp (Frederik) in kaart gebracht.

We treffen Frederik en Barbara Pas in het gloednieuwe restaurant van de Kamer. Een vreselijk ongezellige plek, trouwens. En voorzien van een zo typisch Belgische naam – 'Moniteur'. Maar dit geheel terzijde; 'wining and dining' zijn in deze ondergeschikt.

Ze zijn broer en zus (het gezin Pas telt nog een oudere broer), hebben met enkele jaren interval een verleden bij KVHV-Leuven en ze maakten een poos terug de keuze voor het Vlaams Belang. Inmiddels tien jaar al zetelt Barbara in de Kamer, terwijl Frederik de juridische dienst van de partij leidt. Want ja, ergens tussen het vele tekenen en een batterij aan studentieke netwerkactiviteiten behaalde deze cartoonist zijn ezelsvel aan de rechtenfaculteit (zus Barbara is handelsingenieur van opleiding).

Maar ondanks de gelijkenissen, springen meteen ook verschillen in het oog. De scherpheid en directheid van Barbara contrasteert met een zekere gelatenheid die Frederik uitstraalt, althans, wanneer hij niet achter zijn tekentafel plaatsneemt. En dan toch weer een parallel: alle twee schreven (tekenden) ze zonet een boek. Afgelopen vrijdag simultaan aan het brede publiek voorgesteld.

Parlementaire instrumenten

"Even speelden we met de idee één enkel boek uit te geven, maar daar stapten we vrij snel van af", legt Frederik uit. "Op zich bestrijken Barbara's werkzaamheden en mijn cartoons nagenoeg hetzelfde domein, toch zijn er wat verschillen. Persoonlijk ga ik breder dan het zuiver communautaire. Door een mix van tekst én tekeningen uit te geven, zou het een de aandacht van het andere afleiden, wat niet de bedoeling kan zijn. Door twee aparte publicaties uit te geven bereiken we, denk ik, een grotere complementariteit."

"Spotprenten zijn zonder meer een machtig

wapen", pikt Barbara in. "Een sterke cartoon zegt vaak zoveel meer dan lange epistels, maar als partij volstaat dit niet om mee naar buiten te treden. Als we de volledige communautaire stilstand hekelen, dan moet dat onderbouwd worden. En dat is precies wat ik met dit boek ambieer. Niet toevallig zal je er heel wat verwijzingen in aantreffen naar parlementaire tussenkomsten en vragen die ik stelde. Niet uit ijdelheid, wel om aan te tonen dat ik systematisch de instrumenten die het parlement ter beschikking stelt tracht te gebruiken om de vinger op de wonde te leggen."

Eerder dit jaar noemde politicoloog Bart Maddens Barbara Pas de "koningin van het stellen van Vlaams-nationale vragen in de Kamer". Een hele eer, nemen we aan? "Uiteraard", knikt Barbara Pas. "Titels zijn niet aan mij besteed, en al zeker geen koninklijke, maar ik was uiteraard wel vereerd..."

Strategie, strategie, strategie...

Toen de N-VA in de federale regering stapte, werd de achterliggende strategie uitvoerig toegelicht. Niet meegaan in dit verhaal, zou steevast een tripartite tot stand hebben gebracht. Hierdoor zou de PS opnieuw deel uitmaken van de federale regering, maar zouden de Vlaams-nationale krachten, N-VA en VB, het quasi volledige oppositievak vullen. De economische noden waren bovendien op dat punt erg groot. Ingrijpende maatregelen drongen zich op, en als het communautaire dan even in de koelkast gestopt moest worden, wel, dat was dan de collaterale schade die maar geslikt moest worden. De 'leider'

"Zonder dat ik me ooit illusies maakte, had ik zo'n omerta toch niet verwacht"

kreeg dit verkocht, waardoor het gemor van de achterban - morren behoort nu eenmaal tot de corebusiness van de Vlaamse Beweging - in diezelfde frigo verdween.

Maar waar staan we na ruim twee jaar regering-Michel? "Zonder dat ik me ooit illusies maakte, had ik zo'n omerta toch niet verwacht", stelt Barbara Pas. "Het is een publiek geheim dat het net figures als Jan Jambon en Peter de Roover zijn die zwaar op de rem staan om toch maar geen communautaire oprisping mogelijk te maken. En dat is dan het duo dat destijds ontevreden uit de VU stapte, om de VVB resoluut op het pad van de onafhankelijkheid te plaatsen."

Het moet gezegd dat Hendrik Vuye wel eens een thema aankaartte dat je als communautair zou kunnen bestempelen, maar systematisch gebeurde dat zeker niet. We weten inmiddels hoe het zijn politieke carrière verging. Een belangrijk punt dat ik met deze oefening maak, is het hekelen van de participatiestrategie en de funeste gevolgen die deze teweegbrengt."

"Taalwetgeving gaat enkel over de toepassing van de wet"

Dat zelfs binnen het kader van de ministeriële bevoegdheden niets communautair gebeurt, is Barbara Pas een doorn in het oog.

"Een van de meest schrijnende voorbeelden die dit illustreren, vind je bij Jan Jambon. Als minister van Binnenlandse Zaken is hij bevoegd over de taalwet, tot nader order nog steeds een federale bevoegdheid. Hoe groot dit pijnpunt wel is, bewijst het jaarverslag van de Brusselse vicegouverneur. Maar wat doet Jan Jambon hiermee? Het antwoord laat zich raden: niets. En wat heeft dit met communautaire stilstand te maken? Dit gaat om de toepassing van de wet. De taalwetgeving is inmiddels een halve eeuw oud en ze werd gedurende al die jaren systematisch met de voeten getreden. Dan heb je een voormalige politieke secretaris van de Vlaamse Volksbeweging op deze post..."

Bevoegdheden gebruiken

Is het stilzwijgen van de N-VA niet meer dan het loyaal uitvoeren van het regeerakkoord? "Dat argument spelen ze zelf graag uit, antwoordt Barbara glimlachend. "Maar laten we ernstig en vooral intellectueel eerlijk blijven. Afspreken dat niet gesproken wordt over een staatsvorming en de bevoegdheidsoverdrachten die hiermee gepaard gaan, is één zaak. Los daarvan heeft elke minister zijn eigen bevoegdheden waar hij iets mee kan aanvangen. Of niet, en dat is precies wat we bij de excellenties van de N-VA moeten vaststellen. U zal zien dat mijn boek niet enkel thematisch opgebouwd is. In een apart hoofdstuk neem ik ook de N-VA-ministers één voor één onder de loep. Wat dit oplevert laat zich al raden, zij het dat de dingen vanuit een andere invalshoek bekeken worden."

"Deze regering was het antwoord op een

hij precies zoals hij in werkelijkheid in mekaar zit. Of wat anders te denken over hetgeen op de achterflap van zijn boek gelezen kan worden: "Van het boekje dat u nu in handen hebt, kan u zich om het even welke mening vormen. (...) De auteur staat open voor elke positieve of negatieve reactie. Er is slechts één opmerking die hem Siberisch koud zal laten, die van hem zal afglijden als water van een eend: dat hij zich van vijand heeft vergist! Het argument dat Vlaams-nationalisten elkaar niet bestrijden..."

Dit is immers wat dit boekje doet. De N-VA'ers bewijzen al sinds jaar en dag dat ze geen Vlaamsgezinden, laat staan Vlaams-nationalisten, zijn." Zoals gezegd, every inch a cynic.

"De N-VA inspireert me", licht hij toe. "En nee, ik ben Brassler niet. Wanneer ik een thema afbaken, een persoon viseer, dan zoek ik op welke manier de prik het hardst aankomt." Is er nog één N-VA'er die met deze man in het Paleis der Natie een lift durft delen?

Maarten Luther

'De Angsthazen' is volgens een bepaald patroon opgebouwd. Aan de linkerkant worden enkele N-VA-uitspraken geplaatst, "Luis-ter naar onze woorden..." staat er onderaan geschreven. Op de rechterpagina prijkt dan de cartoon, dat is de kant van "...kijk niet naar onze daden". "Ik liet me inspireren door de Passional Christi und Antichristi, 26 houtsneden van Cranach uit de 16de eeuw", verduidelijkt cartoonist Fré.

"Voor Maarten Luther was dit een manier om de hypocrisie van de toenmalige Kerk te hekelen. Op iedere linkerkant van het pamflet stond een gebeurtenis uit het leven van Jezus afgebeeld, voorzien ook van een citaat uit het evangelie. Rechts was dan weer een fragment uit het leven de paus te zien, deze keer voorzien van een quote uit het kerkelijk recht. Christus joeg woekeraars en geldwisse-laars de Tempel uit, terwijl je ziet dat de paus zelf woekert door mensen aflaten te verkopen. In 1521 verschenen er niet minder dan negen edities van dit pamflet. Zoveel eeuwen later is de aanpak van mijn boek identiek."

"En weet u wat best grappig is?", besluit hij. "Op de laatste pagina's steeg Christus ten hemel en daalde de paus neer in de hel. Als dit geen voorbode is (lacht)?"

P.M.M.

Beide boeken zijn te koop bij Uitgeverij Egmont. Samen kosten ze 25 euro. Om te bestellen, ga naar www.uitgeverijegmont.be of bel 0472 603 552.